

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 652 **din data de 08.09.2021**

Dosar nr. 346/2020

Petiția nr. 2857/15.05.2020

Petent: grefier la Judecătoria Sectorului 2

Reclamați:

1:– grefier șef de secție civilă în cadrul Judecătoria Sectorului 2

2:– vicepreședintele Judecătoria Sectorului 2

Obiect: victimizare și hărțuire la locul de muncă

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamațiilor

cu comunicarea actelor de procedură la locul de muncă (Judecătoria Sectorului 2 București cu sediul în mun. București, B-dul Unirii nr. 37, sector 3 și adresă de e-mail: jud-sector2@just.ro)

cu comunicarea actelor de procedură la locul de muncă (Judecătoria Sectorului 2 București cu sediul în mun. București, B-dul Unirii nr. 37, sector 3 până la data de 23.07.2020, și la Curtea de Apel București, Secția a IV-a Civilă, cu sediul în București, Splaiul Independenței, nr. 5, sect. 4, după data de 23.07.2020)

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 2857/17.06.2020 a fost citată petenta, iar prin adresa înregistrată sub nr. 3609/17.06.2020 au fost citate părțile reclamate, fiind emisă o citație fără acordarea de termen, în contextul stării de alertă impusă de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2. Prin citație s-a solicitat părților să precizeze acordul privind soluționarea speței în lipsă, cu comunicarea de note scrise / puncte de vedere în scris, în vederea îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 11 alin. 2 și art. 38 din Ordinul nr. 144/2008, privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor la CNCD.

5. Citația nr. 2857/17.06.2020 a fost transmisă cu poșta română, cu formular de confirmare de primire, la dosar existând dovada primirii corespondenței prin poștă. Citațiile nr. 3609/17.06.2020 au fost transmise cu poșta militară.

6. Procedură legal îndeplinită.

7. Prin adresa înregistrată sub nr. 3884/29.06.2020 s-a solicitat un punct de vedere Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la obiectul petiției.

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 4037/06.07.2020 petenta a depus precizări și concluzii scrise, totodată exprimându-și acordul ca soluționarea petiției să se facă prin depunerea de lucrări scrise, în lipsa părților, în contextul evoluției fulminante a epidemiei determinate de virusul SARS-CoV-2.

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 4044/07.07.2020 partea reclamată 2 (A.A.P.) a depus un punct de vedere, care a fost comunicat petentei prin adresa înregistrată sub nr. 5304/02.09.2020. De asemenea, prin punctul de vedere depus, partea reclamată 1 arată că este de acord cu soluționarea cauzei în lipsa părților.

10. Prin adresa înregistrată sub nr. 4045/07.07.2020 partea reclamată 1 (C.V.P.) a depus un punct de vedere, care este comunicat petentei prin adresa înregistrată sub nr. 5304/02.09.2020. De asemenea, prin punctul de vedere depus, partea reclamată 1 arată că este de acord cu soluționarea cauzei în lipsa părților.

11. Prin adresa înregistrată sub nr. 4476/23.07.2020 petenta a depus completări în legătură cu probele pe care se întemeiază petiția.

12. Prin adresa înregistrată sub nr. 5304/02.09.2020 s-a pus în vedere părților despre posibilitatea de a formula concluzii scrise.

13. Prin adresa înregistrată sub nr. 5722/18.09.2020 petenta a depus a depus completări în legătură cu probele pe care se întemeiază petiția.

14. Prin adresa înregistrată sub nr. 6044/01.10.2020 a răspuns Consiliul Național al Magistraturii, menționând că solicitarea privind comunicarea unui punct de vedere privind obiectul prezentei spețe a fost redirectionată către Curtea de Apel București.

15. Prin adresa înregistrată sub nr. 6312/13.10.2020 petenta a depus concluzii scrise.

16. Prin adresa înregistrată sub nr. 7582/25.11.2020 petenta a depus concluzii scrise.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei

17. Prin sesizarea înregistrată la C.N.C.D. sub nr. 2857/15.05.2020 petenta susține că la locul de muncă a fost victimizată de către reclamat 1 ca urmare a exercitării dreptului la petiționare și că a fost discriminată sub forma hărțuirii psihologice de către ambele părți reclamate prin atingeri aduse reputației și dreptului la propria imagine prin diverse jigniri, prin supunerea la un tratament degradant cu ocazia cercetării disciplinare și prin crearea unui cadru intimidant prin scoaterea la lumină a unei afecțiuni medicale în cadrul cercetării disciplinare, pe criteriu de stare de sănătate (boală) și statut socio-profesional (inferior).

18. Petenta precizează că în perioada 21.12.2015-02.03.2020 a fost încadrată la Judecătoria Sectorului 2 București, în calitate de greșier de ședință cu studii superioare juridice, pe o perioadă nedeterminată, în cei 4 ani nefiind sancționată disciplinar, nefiindu-i scăzut vreodată calificativul la evaluarea anuală și neavând probleme cu superiorii ierarhici.

19. În ceea ce privește primul capăt de cerere, petenta susține că situația sa la locul de muncă s-a schimbat începând cu vara anului 2019, în urma luării unor concedii medicale

care i-au deranjat pe superiori, moment de la care au început intimidările cu schimbarea atribuțiilor în altele mai solicitante dacă își mai ia concediu medical, intimidări venite din partea părții reclamate 1.

20. Petenta susține că în data de 18.11.2019, după nerespectarea „interdicției” angajatorului de a nu-și mai lua concediu medical, i-au fost schimbate atribuțiile în timpul unui concediu medical, fără înștiințare prealabilă.

21. În continuare petenta menționează că în luna februarie 2020 angajatorul prin partea reclamată 2 i-a scăzut calificativul anual de la „foarte bine” la „bine” și a sancționat-o disciplinar în legătură cu fapte independente de atribuțiile de serviciu (sancțiunea nefiind definitivă, fiind contestată la Tribunalul București-secția a VIII-a Conflicte de Muncă și Asigurări Sociale), fiindu-i însă tangențial reproșate și concediile medicale, în scopul indirect de a o determina să plece de la respectiva instanță prin demisie/transfer/detașare întrucât devenise un deranj pentru colectiv prin starea sa de sănătate șubredă (astfel cum au susținut superiorii săi ierarhici).

22. Petenta susține că începând cu data de 02.03.2020, din cauza mediului de lucru ostil de la Judecătoria Sectorului 2 București, care i-a creat un mare disconfort psihologic și i-a accentuat tot mai mult afecțiunile deja existente, s-a detașat pentru o perioadă de 1 an la Judecătoria Sectorului 4 București, unde își desfășoară activitatea în prezent.

23. Petenta explică faptul că timp de aproximativ 2 ani Completul 26 în constituirea căruia a intrat de la venirea în această instanță, a avut specializarea de cauze privind minori și familie, activitatea în această perioadă fiind mult mai antrenantă, dar în același timp, oboșitoare, ședințele de judecată depășind cu mult media completurilor nespecializate, ceea ce a obligat-o să efectueze multe ore suplimentare, inclusiv lucrări luate acasă în weekend-uri. Astfel, în legătură directă sau indirectă cu aceste condiții de muncă, a început să dezvolte probleme de sănătate, îndeosebi afecțiuni ale coloanei vertebrale, afecțiuni ale ochilor, episoade depresive ca urmare a restrângerii activităților recreative, epuizare fizică și psihică, ulterior descoperind și afecțiuni ale ficatului, vezicii biliare, reumatologice și ale sângelui, imunitate scăzută, pentru unele fiind nevoită să își ia unele concedii medicale.

24. Petenta susține că nemulțumirile conducerii le-a aflat începând cu vara anului 2019, după un concediu medical care a fost considerat ilegal de către angajator, fără însă a recurge la pârghia legală de contestare a modului în care s-a acordat.

25. Pe fondul acestor nemulțumiri, începând cu vara anului 2019, partea reclamată 1 a exercitat asupra petentei, direct sau indirect, o presiune psihică constând în intimidări cu schimbarea atribuțiilor de pe Completul 26, în ipoteza în care își va mai lua concedii medicale, toate acestea fiind materializate prin mutarea efectivă de pe un complet degrevat parțial pe unul normal, ca urmare a concediilor medicale luate în noiembrie 2019.

26. În continuare petenta susține că presiunile au continuat cu repartizări suplimentare în ședințe publice de permanență sau alte permanențe, sarcini stabilite ad-hoc în cadrul departamentului registratură, totul culminând cu schimbarea petentei de pe completul 26 chiar în timpul altui concediu medical.

27. Totodată petenta precizează că umilințele la locul de muncă au continuat prin insinuările părții reclamate 1 precum că petenta s-ar preface a fi bolnavă, mergând până la a aduce la cunoștința conducerii instanței o informație nereală, aceea că ar exista fotografii care atestă că a fost la mare în timpul unui concediu medical, fotografii care nu au fost găsite în urma unei verificări dispuse de președintele instanței.

28. De asemenea petenta susține că în perioada octombrie-noiembrie 2019 a beneficiat de mai multe zile de concediu medical din care i-au fost contestate doar 3 zile, în ciuda faptului că viroza respiratorie de care suferea era evidentă și prezenta un pericol de contaminare a colegilor, sesizarea nefiind soluționată nici până în prezent (13.05.2020), angajatorul continuând să rețină suma de 532,5 lei aferentă celor 3 zile de concediu medical contestate, contrar art. 71 alin. (2) din O.U.G. nr. 158/2005.

29. Cu privire la presiunile exercitate de către partea reclamată 1, petenta susține că a sesizat președintele instituției, care a constatat că partea reclamată 1 nu ar fi încălcat niciun regulament. Petenta învederează că aceste acțiuni i-au afectat foarte mult starea de sănătate psihică, întrucât a fost supusă unei suprasolicitări nervoase.

30. Petenta susține că, deși oficial președintele judecătoriei a motivat că schimbarea sa de pe competul 26 nu a avut legătură nici cu deficiențe constatate în activitatea sa și nici cu concediile sale medicale (potrivit rezoluției din 25.11.2019), totuși, din coroborarea celor relatate de către părțile reclamate în referatele din 30 și 31.01.2020 reiese că motivul real al schimbării petentei pe alt complet este cel al concediilor medicale, care i-au deranjat și a deranjat tot colectivul.

31. Petenta arată că a suferit un tratament diferențiat față de ceilalți grefieri, niciun grefier din cadrul Judecătoriei Sectorului 2 București nefiind mutat de pe un complet pe altul fără un motiv ce ține de activitatea sa deficitară și de nemulțumiri exprimate de judecătorul cu care acesta colaborează, o mare parte dintre grefieri lucrând pe același complet zeci de ani, constituirea acestor completuri schimbându-se numai când judecătorul sau grefierul pleacă la o altă instanță sau intră în concediu de creștere și îngrijire a copilului.

32. În legătură directă cu starea sa de sănătate, petenta susține că partea reclamată 1 a manifestat o atitudine ostilă, jignind-o și sugerându-i să demisioneze, să se transfere, să se detașeze sau să se pensioneze (la vârsta de 35 de ani), în urma acestor atitudini, colegii au devenind ostili, recurgând la tot felul de bârfe denigratoare.

33. În ceea ce privește afirmația părții reclamate 1 din referatul întocmit de către aceasta cu privire la faptul că petenta nu i-ar fi precizat nici un diagnostic, petenta susține că se afla în cunoștință de problemele sale medicale, în anul 2018 depunând un set de înscrisuri medicale la conducerea instanței pentru a demonstra că afecțiunile sale nu sunt imagine. În opinia petentei acest tip de solicitări privitoare la viața personală și intimă a unui angajat depășesc orice interes legitim al angajatorului, deoarece demnitatea personală are o valoare superioară în ierarhia drepturilor constituționale.

34. În concluzie petenta precizează că se poate observa faptul că afirmațiile sale privitoare la hărțuirea psihologică la care este supusă de către partea reclamată 1 au avut o bază factuală reală, recunoscută chiar de cei doi autori ai referatelor, partea reclamată 1 justificând „un deranj” apărut în urma beneficierii de concedii medicale cu predilecție în perioadele de permanență; în continuare petenta arată că într-adevăr unele zile din timpul concediilor medicale s-au suprapus cu planificarea de permanență, însă acest lucru nu poate constitui o probă în dovedirea unui scop al concediului medical altul decât înscris în documentul oficial medical, în condițiile existenței unor înscrisuri medicale ce confirmă diagnostice reale, dovadă a cunoașterii acestora fiind afirmația părții reclamate 2 din referatul întocmit de către acesta, în care afirmă că „*i-au tolerat metehnele din compasiune pentru problemele medicale*”.

35. În ceea ce privește al doilea capăt de cerere, petenta susține că în data de 30.01.2020, partea reclamată 1 (în constituirea completului căruia petenta a intrat în calitate de grefier de ședință din 21.12.2015 și până în 18.11.2019) i-a întocmit un referat, completat la data de 31.01.2020 printr-o adresă, prin care a semnalat conducerii instanței un așa-zis comportament necorespunzător al petentei în relația cu acesta, acest demers fiind finalizat cu cercetarea disciplinară a acesteia de către Curtea de Apel București și aplicarea sancțiunii disciplinare constând în „*avertisment*” pentru încălcarea art. 84 lit. g) *din Legea nr. 567/2004*, pentru manifestări care aduc atingere demnității sau probității profesionale.

36. Petenta arată că, deși partea reclamată 1 este pe deplin îndreptățit să uzeze de astfel de mijloace legale, totuși, maniera de exprimare în acest referat este nepotrivită pentru înaltele standarde de conduită cerute unui magistrat. În continuare petenta susține că aspectele concrete pe care le supune analizei CNCD sunt expresiile și cuvintele ofensatoare folosite de către partea reclamată 2 la adresa sa în expunerea scrisă a faptelor sesizate. Astfel, petenta susține că limbajul folosit de către partea reclamată 2 a depășit limitele dreptului la liberă exprimare și opinie, tocmai prin faptul că afirmațiile sale aduc atingere demnității petentei; petenta arată că, prin expunerea din referat, partea reclamată 2 a făcut aprecieri directe sau indirecte cu privire la sănătatea mintală a petentei, lăsând aparența că este un om cu grave probleme psihice, incompatibil cu profesia de grefier, sugerând instanței disciplinare să aplice sancțiunea cea mai aspră, respectiv excluderea din profesie.

37. Totodată petenta susține că în referat, partea reclamată 2 a descris așa-numite manifestări ale petentei la locul de muncă pe care acesta motivează că a ales să le tolereze pe toată durata colaborării din compasiune față de evidenta sa instabilitate psihică, care nu i-ar fi afectat calitatea actului de justiție, respectivele afirmații fiind de natură să lezeze demnitatea petentei întrucât, chiar dacă ar fi reale, afecțiunile sistemului nervos sunt privite ca ceva rușinos, făcându-se glume pe seama bolnavului, iar persoana în cauză, considerată „ne bună” este adeseori stigmatizată.

38. Petenta susține că, potrivit actelor mele medicale deținute, suferă de o tulburare anxios-depresivă, afecțiune care s-a declanșat sporadic, ca urmare a unor situații de viață stresante (ultimul episod depresiv debutând în luna noiembrie 2019), iar partea reclamată 2 s-a folosit de un caz izolat pentru a generaliza o boală psihică permanentă și pentru a sublinia în mod indirect aceeași idee a unui dezechilibru psihic în referatele întocmite (în 30.01.2020 și completarea din 31.01.2020).

39. Petenta susține că afirmațiile părții reclamate 2 sunt de natură să îi lezeze demnitatea și onoarea, modul de exprimare depășind cu mult limita unei expuneri rezonabile a părerilor proprii, cu atât mai mult cu cât acest referat a fost întocmit cu scopul de a ajunge la cunoștința unei autorități judecătorești. Astfel, petenta consideră că zugrăvirea unui portret de persoană agresivă, violentă, dezechilibrată psihic, nerușinată, într-o manieră exacerbată, i-a adus o gravă atingere a imaginii personale, întrucât o persoană sau o autoritate publică la cunoștința căreia ajung asemenea descrieri este tentată a privi cu scepticism probele și argumentele aduse de petentă în apărarea sa, tocmai din prejudecata societății fondată pe starea instabilă psihică a unei persoane. Astfel, petenta arată că afirmațiile cântăresc enorm când sunt făcute de către un judecător, care, prin prisma rolului său social prezintă o garanție de justete, îndeosebi pentru colegii săi magistrați, investiți să aprecieze asupra faptelor descrise.

40. Totodată petenta sesizează o altă atitudine nepotrivită a părții reclamate 2 față de aceasta pe data de 29.11.2019, când a ridicat tonul mult peste limita acceptată într-o conversație formală. Petenta susține că partea reclamată 2 a chemat-o la dumnealui în birou pentru a-i înmâna un dosar de scăzut, aducându-i reproșuri privind unele cereri anterioare ale acesteia adresate conducerii cu privire la partea reclamată 1, activitatea sa profesională, concediul medical din 27.11.2019, toate pe un ton nepermis de ridicat, dându-o afară din birou și interzicându-i categoric să scotă vreun cuvânt. Petenta susține că atitudinea părții reclamate 2 din data de 29.11.2019 i-a provocat o puternică tulburare emoțională, ulterior petenta prezentând pe facebook părții reclamate o explicație sau chiar și scuze pentru unele situații din colaborarea acestora, partea reclamată 2 ignorându-i orice demers în acest sens.

41. Petenta susține că o altă situație umilitoare la adresa persoanei sale este aceea menționată de către partea reclamată 2 în referat, mai exact expunerea conținutului mesajelor sale și fotografia profilului petentei de facebook judecătorilor A.B.-A. și S.B.-C. Astfel, petenta susține că, înainte să facă publice mesajele sale în referatul întocmit, partea reclamată 2 s-a amuzat pe seama lor cu alți judecători, scopul fiind evident acela de a o denigra, dar mascând această atitudine în referat prin justificarea privind umilirea petentei în fața judecătorilor sub aparența prezevării unei probe pentru ipoteza în care petenta ar fi negat că este autorul respectivelor mesaje, deși proba rezonabilă ar fi constat în print screen-uri a fotografiei de profil și a numelui profilului. Petenta susține că prin a face publice mesajele sale, ținând cont că prin mesajele trimise pe facebook și-a exprimat sentimentele față de acesta, partea reclamată 2 a sfidat orice drept la viață privată și demnitate, alegând să dezvăluie în mod public conținutul acestor mesaje strict personale și intime, care trădau o stare de vulnerabilitate și să le comenteze într-un mod degradant doi judecători printre care și președintele instanței, iar apoi în întreg colectivul de judecători, ajungând, inevitabil la urechile colegilor grefieri, pentru ca ulterior să le printeze și să le trimită comisiei de disciplină cu solicitarea expresă de a o exclude din profesie pentru comportament nedemn.

42. Petenta susține că și scăderea calificativului anual, fără o justificare obiectivă, reprezintă un alt act de hărțuire în raport cu ceilalți grefieri, pentru prima dată în cei 4 ani de activitate fiindu-i scăzut calificativul anual de la „foarte bine” la „bine”, fără probe privind neîndeplinirea corespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, probe care să justifice o diminuare atât de drastică a notelor acordate (note de 2), ținând cont de faptul că erori de genul celor imputate petentei sunt comise de către toți grefierii, în istoria instituției neexistând un alt caz în care să fi fost acordate asemenea note.

43. De asemenea, petenta susține că și modul umilitor în care partea reclamată 2 a completat fișa de evaluare reprezintă un act de hărțuire psihologică, notând petenta cu nota 2 la toate criteriile de performanțe într-o modalitate degradantă, pe baza unor observații devalorizatoare în mod nejustificat (*ex. „aptitudini de cooperare și comunicare slab dezvoltate; prezintă caracter conflictual și generator de probleme și conflicte în colectiv; comportamentul este nedemn pentru un grefier; nu se încadrează în tiparele profesiei”*), la mapa cu deficiențe neexistând probe care să demonstreze contrariul. În continuare petenta arată că însăși partea reclamată 2 recunoaște în referatul întocmit la data de 31.01.2020 faptul că petenta s-a încadrat în standardele sale calitative.

44. Totodată petenta arată că, în condițiile în care, după 4 ani de aprecieri pozitive concretizate în calificativul „foarte bine”, în anul 2019 a devenit brusc un grefier de nota 2,

se ridică suspiciuni rezonabile în ceea ce privește buna-credință a părții reclamate 2 în modul de evaluare profesională a petentei și respectarea demnității unui subaltern.

45. Cu privire la victimizarea sa la locul de muncă de către partea reclamată 1, petenta susține că referatul întocmit la data de 31.01.2020 reprezintă o victimizare ca urmare a petițiilor prin care a sesizat comportamentul hărțuitor al părții reclamate, dovada fiind chiar motivul invocat în solicitarea părții reclamate de a-i fi aplicată o sancțiune disciplinară, mai exact pentru că a formulat „*nenumărate plângeri/petiții, cu rea-credință, invocând abuzuri în exercitarea funcției, prin fapte care nu au nicio legătură cu realitatea*”. În acest sens petenta precizează că aspectele invocate de către partea reclamată au fost analizate de comisia disciplinară, care nu a reținut niciuna din aceste acuzații la adresa sa, aceasta neformulând nicio petiție cu rea-credință, ci pe baza unor informații reale.

46. În continuare petenta susține că este relevant momentul întocmirii referatului de către partea reclamată 1, mai exact la o zi distanță de cel întocmit de către partea reclamată 2. În acest sens petenta susține că prin faptele imputate la adresa sa de către partea reclamată 1 s-a urmărit tocmai a da greutate dosarului disciplinar, părțile reclamate fiind conștiente că mesajele sentimentale fac parte din viața privată și că acestea ar rămâne insuficient sancționate, scopul acestora de a o îndepărta din instanță rămânând neatins.

47. De asemenea, petenta solicită ca, în cazul constatării îndeplinirii condițiilor unei contravenții, să se aplice părților reclamate o amendă orientată spre maximul prevăzut de lege, întrucât gravitatea unui comportament ce atinge valori umane supreme precum demnitatea, sănătatea, libera dezvoltare și exprimare a personalității este cu atât mai mare cu cât domniile lor sunt persoane calificate din punct de vedere juridic și așteptările privind respectarea drepturilor celorlalți de către oameni investiți cu putere și înaltă competență profesională sunt, în mod justificat, mai ridicate comparativ cu oamenii mai puțin instruiți.

48. Petenta anexează înscrisuri în probațiune (evaluarea profesională și contestația la evaluare, cererile adresate conducerii cu privire la partea reclamată 1, referatele întocmite de către părțile reclamate, decizia de sancționare disciplinară și contestația la aceasta, fișele de evaluare).

49. Prin adresa înregistrată sub nr. 4037/06.07.2020 petenta a depus precizări și concluzii scrise. Petenta susține că faptele sesizate intră sub incidența aplicării Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, în speță fiind vorba despre o discriminare manifestată sub forma hărțuirii și a victimizării, în cazul faptelor săvârșite de către partea reclamată 1, și sub forma hărțuirii prin supunere la un tratament degradant în cazul celor comise de către partea reclamată 2.

50. Petenta reiterează faptele sesizate CNCD, aducând explicații suplimentare:

A. În ceea ce privește partea reclamată 1, petenta susține că la data de 31.01.2020 aceasta, în calitate de greșier-șef al Secției civile din cadrul Judecătorei Sectorului 2 București, a întocmit un referat prin care a solicitat conducerii instanței atragerea răspunderii disciplinare a petentei pentru încălcarea codului deontologic cu privire la pretinse atitudini ireverențioase pe care le-ar fi manifestat față de domnia sa. Petenta precizează că din cuprinsul referatului întocmit de către partea reclamată 1 reiese că aceasta solicită atragerea răspunderii disciplinare a petentei, printre altele, pentru că a fost semnatară unei petiții (semnate de un număr de 21 de greșieri ai secției civile) și pentru că petenta ar fi denigrat-o, în colectiv, prin prezentarea în fața conducerii instanței a unor aptitudini morale și profesionale deformate în ceea ce o privește. În acest sens, petenta arată că prin cererea

semnată de către cei 21 de grefieri la data de 16.10.2020 s-a solicitat să i se aplice părții reclamate 1 același tratament ca fostului grefier-șef de secție, respectiv de a exercita atribuția prevăzută de Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, art. 51, lit. i), conform căruia *“grefierul șef secție participă, conform programării, la ședințele de judecată, ca grefier de ședință”*. Astfel, partea reclamată 1 se face vinovată de aplicarea unui tratament inegal unor persoane aflate în situații asemănătoare prin faptul că, deși petiția în discuție este semnată de 21 de grefieri, totuși, doar cu privire la petentă s-a formulat referat de atragere a răspunderii disciplinare.

Petenta susține că, contrar a ceea ce partea reclamată susține, a formulat doar 3 solicitări împotriva părții reclamate 1, una în data de 25.11.2019 (prin care a sesizat o atitudine hărțuitoare a acesteia ca urmare a concediilor medicale ale petentei, solicitând, totodată și explicații privind schimbarea atribuțiilor, chiar în timpul unui concediu medical), o altă cerere în data 09.01.2020 (prin care a sesizat atitudinea denigratoare a acesteia, răspândind zvonuri false precum că petenta a fost la mare în timpul concediului medical) și cea din urmă cerere, din data de 11.01.2020 (prin care a sesizat că partea reclamată 1 a jignit-o spunându-i că este de plâns în sensul că este penibilă cu asemenea petiții).

În ceea ce privește actele de hărțuire, prin presiuni, intimidări, crearea unui mediu de muncă ostil petenta susține că aspectele sunt dovedite în primul rând prin recunoșterea părții reclamate 1 din cuprinsul referatului întocmit la data de 31.01.2020, unde își manifestă întreaga nemulțumire față de concediile medicale, confirmând de asemenea și atitudinea ostilă a colegilor față de petentă și recunoscând că a purtat discuții cu petenta pe marginea situației sale medicale, precum și cu privire la o propunere la nivelul conducerii de a-i schimba atribuțiile în sensul schimbării de pe completul 26, ca urmare a concediilor medicale (*grefierul șef secție având atribuții legale pentru a propune schimbarea atribuțiilor unor grefieri de ședință, conform art. 51, lit. f) din Regulamentul de ordine interioară a instanțelor judecătorești*), dar și atribuțiile suplimentare din ședințele de permanență în care a fost repartizată ca reacție la concediile medicale (a se vedea planificarea din lunile octombrie 2019 și noiembrie 2019).

În continuare petenta susține că discuțiile recunoscute de către partea reclamată 1 prin referatul din 30.01.2020 pe marginea situației medicale a petentei și propunerea de schimbare a atribuțiilor de pe completul 26, parțial degrevat, cu altele pe un complet obișnuit, constituie acte de hărțuire prin crearea unui cadru intimidant și ofensiv, având la bază criteriul existenței unei afecțiuni medicale dovedite.

În final petenta susține că acțiunea părții reclamate 1 de a-i întocmi un referat, cu solicitarea expresă de a-i fi aplicată o sancțiune disciplinară pentru atitudini ireverențioase, în condițiile în care nu a solicitat vreo probă în susținerea celor reproșate (din probele aduse de petentă nereieșind existența vreunei ireverențe la adresa părții reclamate), reprezintă o faptă de victimizare. În opinia petentei, prin victimizare legea are în vedere sensul larg al noțiunii de plângere/acțiune în justiție, astfel că tratamentul advers, în speță, întocmirea unui referat disciplinar, poate fi reținut, chiar dacă petițiile petentei privitoare la comportamentul părții reclamate au fost adresate conducerii instanței angajatoare, neajungând în fața unei instanțe de judecată sub forma unei acțiuni în justiție.

B. În ceea ce privește partea reclamată 2, petenta susține că la data de 30.01.2020 partea reclamată 2 a întocmit un referat la adresa petentei, completat prin adresa din 31.01.2020, prin care a solicitat sancționarea disciplinară prin excluderea din profesia de

grefier, pe motiv că petenta ar fi nedemnă de această profesie, pe de o parte, iar pe de altă parte pentru că ar avea unele probleme psihice și emoționale, incompatibile cu profesia de grefier.

Petenta susține că, pentru a convinge instanța de disciplină asupra necesității excluderii petentei din profesie, partea reclamată 2 s-a folosit de starea acesteia depresivă și de vulnerabilitate emoțională, care a condus-o la exprimarea unor sentimente personale manifestate față de domnia sa, exteriorizate prin desenarea unor inimioare pe autoturismul său, expedierea unor mesaje private pe Facebook Messenger și chat-ul intern al instanței. În continuare petenta susține că partea reclamată a mai invocat un comportament agresiv, toxic, obsesiv, insolent al petentei, descriind-o ca fiind o dezaxată și s-a referit în acești termeni la activitatea sa profesională de 4 ani.

Petenta arată că din conținutul deciziei Curții de Apel București de sancționare a petentei cu „avertisment”, reiese că s-au făcut o serie de acuzații nedovedite.

Petenta subliniază faptul că, în redactarea referatelor, partea reclamată 2 nu se limitează nicidecum la relatarea faptelor petentei, ci adaugă într-un mod umilitor, o serie de adjective acțiunilor acesteia și emite o serie de judecăți de valoare personale, ce depășesc cu mult limitele dreptului la opinie și liberă exprimare, admise unui judecător.

Totodată, petenta arată că emiterea unor judecăți de valoare precum aceea că ar fi dezechilibrată psihic sau impertinentă nu sunt susținute de nicio bază factuală, întrucât, așa cum reiese din însăși decizia de sancționare disciplinară, partea reclamată 2 nu a făcut dovada faptelor pe care se bazează în asemenea aprecieri. În continuare petenta susține că partea reclamată nu a menționat/dovedit nici măcar o împrejurare în care petenta a manifestat o instabilitate psihică/insolență pe parcursul colaborării cu domnia sa, ci a tras această concluzie pe fondul mesajelor în care petenta și-a exprimat sentimentele față de domnia sa, după încheierea oficială a colaborării profesionale cu acesta.

Petenta susține că partea reclamată 2 a manifestat o atitudine disprețuitoare față de dumneaei, refuzând să intre în discuție cu aceasta pe Facebook și pe chat-ul instanței legat de chestiuni ținând de activitatea profesională, sau pe holurile instanței și pe stradă, cât și din divulgarea mesajelor personale către prietenii săi judecătorești, în scopul de a o umili public pentru ceea ce i-a scris.

Petenta susține că, deși este incontestabil că un judecător are dreptul și obligația de a sesiza orice comportament ce aduce atingere prestigiului său profesional, dar și al justiției ca serviciu public ce trebuie să reprezinte o garanție de încredere pentru cetățean, totuși în relația cu petenta partea reclamată 2 a depășit limita unui limbaj rezonabil, axându-se nu atât de mult pe fapte, cât pe judecata acestora.

Petenta susține că partea reclamată 2 a dat dovadă de o atitudine discriminatorie pe criteriul inferiorității ierarhice, atitudine exprimată foarte clar atunci când a afirmat că a fost indignat de „îndrăzneala impertinentă” a petentei de a-l aborda pe Facebook cu mesaje neadecvate relației profesionale în care s-au aflat aflat, în alte cuvinte acesta susținând că exprimarea unor sentimente de către o persoană situată pe o poziție ierarhic inferioară reprezintă o încălcare a prestigiului său profesional și este o obrăznicie.

51. Prin adresa înregistrată sub nr. 4476/23.07.2020 petenta a depus completări în legătură cu probele pe care se întemeiază petiția. Petenta aduce precizări suplimentare privind Decizia nr. 242/24.03.2020 emisă de Președintele Curții de Apel București, prin care i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară a avertismentului. În acest sens

petenta precizează că la momentul comunicării respectivei decizii nu i-a fost comunicată și nota de constatare prin care a fost finalizată cercetarea disciplinară, intrând în posesia acestei note de constatare foarte recent, aceasta fiind anexată întâmpinării formulate de către Curtea de Apel București la contestația împotriva deciziei de sancționare formulată de către petentă, înregistrată inițial sub nr. 9678/3/2020 pe rolul Tribunalului Bucureștii-Secția a VIII-a Conflicte de Muncă și Asigurări Sociale (în prezent cauza fiind strămutată la Tribunalul Prahova).

52. În baza art. 11 alin. (2) din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, petenta depune ca probă Nota de constatare nr. 6/1698/C din data de 24.02.2020, întocmită de vicepreședintele Curții de Apel București cu ocazia finalizării cercetării disciplinare a petentei, pentru considerentele conform cărora au fost înlăturate susținerile părții reclamate 1, precum și majoritatea acuzațiilor părții reclamate 2. Astfel petenta precizează că rezumativ, în filele 11-15 din nota de constatare, se confirmă că persoanele reclamate în calitate de autori ai celor două referate nu au niciun fundament real pentru a solicita sancționarea disciplinară a petentei ca urmare a concediilor medicale luate sau a petițiilor/opiniilor exprimate cu privire activitatea grefierului-șef de secție.

53. Petenta mai precizează și faptul că din lecturarea notei de constatare susmenționată se desprinde ideea că însăși instanța de disciplină observă și reține (implicit) o vădită rea-credință în formularea acuzațiilor privind așa-zisa încălcare de către petentă a normelor de etică profesională prin exercitarea dreptului la petitionare/sănătate/opinie.

54. Prin adresa înregistrată sub nr. 5722/18.09.2020 petenta a depus a depus completări în legătură cu probele pe care se întemeiază petiția. Petenta aduce probe suplimentare cu privire la hărțuirea sa psihologică pe criteriu de boală, de către părțile reclamate, în perioada iulie 2019-noiembrie 2019. Astfel petenta susține că contestarea de către angajator unui concediu medical de 3 zile (perioada 30.10.2019-01.11.2019) a avut loc urmare a dezinformării președintelui instanței de către cele două părți reclamate (aceștia folosindu-se în mod abuziv de o cerere anterioară de acordare unui concediu fără plată), reținându-i din salariu suma de aproximativ 550 lei.

55. În baza art. 11 alin. (2) din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, petenta depune Adresa nr. DC 000682/10.09.2020 emisă de Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București, prin care i s-a comunicat petentei faptul că, în urma controlului efectuat ca urmare a sesizării formulate de către conducerea Jdecătoriei Sectorului 2 București, s-a constatat că certificatele medicale contestate au fost eliberate în mod legal, dovedindu-se încă o dată reaua-credință și intenția de hărțuire morală a părților reclamate cu privire la petentă.

56. Petenta reiterează faptul că prin referatul întocmit la data de 30.01.2020 și completat prin adresa din 31.01.2020, partea reclamată 2 i-a creat petentei o stare de inferioritate cauzată de „problemele emoționale manifeste”, iar pe de altă parte, a denigrat-o prin inducerea ideii că ar fi uzat în mod necinstit de concedii medicale în scopul de a se sustrage unor sarcini de serviciu, solicitând sancționarea sa cu excluderea din acest corp profesional.

57. Prin adresa înregistrată sub nr. 7582/25.11.2020 petenta a depus concluzii scrise prin care solicită respingerea apărărilor formulate de părțile reclamate prin punctele de vedere exprimate în scris.

58. În prealabil petenta precizează că părțile reclamate au emis un punct de vedere, în esență, identic, deși acuzațiile aduse cu privire la fiecare dintre ele sunt diferite, fapt care reprezintă o probă indirectă prin care se confirmă că cele două părți reclamate au lucrat concertat, în scopul vădit de a o hărțui și umili, atât pentru faptul că fiind bolnavă și-a exercitat dreptul legal la concediu medical, cât și pentru că și-a apărat acest drept, luând atitudine față de exercitarea abuzivă a funcției de către partea reclamată 1 prin stabilirea unor sarcini suplimentare ca „pedeapsă” pentru luarea unor zile concediu medical și prin înlocuirea de pe Completul 26 în timpul concediului medical, într-un mod umilitor.

59. De asemenea petenta susține că părțile reclamate nu combat situația de fapt expusă de către petentă, ci doar se apără arătând că faptele lor nu constituie discriminare pentru că nu încalcă egalitatea de tratament deoarece „*orice alt grefier ar fi suferit aceleași consecințe legale și profesionale*”. În acest sens petenta susține că în punctele de vedere ale părților reclamate nu se menționează nici un alt grefier care a fost sancționat disciplinar pentru fapte asemănătoare, căruia i s-a acordat nota 2 la toate criteriile de performanțe din cadrul evaluării profesionale fără probe obiective cu privire la neîndeplinirea atribuțiilor în mod corespunzător, sau care a fost denigrat în mod asemănător în cadrul unui referat.

60. Petenta arată că ambele părți reclamate distrag atenția de la esența problemei, susținând că petenta a fost sancționată ca urmare a deficiențelor profesionale și a încălcării normelor deontologice, însă din motivarea deciziei de sancționare reiese că nu a fost reținută în sarcina petentei nici încălcarea codului deontologic și nici nu au fost constatate deficiente în activitatea profesională, ci sancțiunea a fost aplicată pentru că, în opinia judecătorilor, este inadmisibil ca un grefier să-și exprime liber sentimentele și opiniile față de judecătorul cu care colaborează.

61. Petenta susține că partea reclamată 2 a supus-o pe petentă, în mod nejustificat, unei umiliri publice, prin referatul întocmit alegând să facă referiri la starea de sănătate a petentei și să se folosească de un diagnostic de sindrom anxios-depresiv al acesteia pentru a da amploare și greutate faptelor pe care voia să le aducă în atenția comisiei de disciplină. Petenta susține că partea reclamată 2 nu a avut nici un motiv justificat pentru a se referi la starea psihică a petentei atunci când a sesizat comisia disciplinară, singurul scop pentru care a pus un accent exacerbat pe boala sa fiind acela de a o denigra și de a obține excluderea sa din profesie.

62. În continuare petenta susține că nu a solicitat amendarea părții reclamate 2 pentru motivul că a sesizat comisia de disciplină cu privire la dumneai, ci pentru discriminarea sub forma hărțuirii prin supunerea la un tratament degradant, umilitor cu ocazia sesizării comisiei de disciplină. Totodată petenta susține că în opinia sa discriminarea săvârșită de către partea reclamată 2 nu constă în solicitarea aplicării unor sancțiuni pentru abaterile petentei, ci în umilințele suplimentare și nejustificate la care a supus-o pe aceasta prin descrierea sa în termeni ofensatori, care i-au adus atingere demnității personale, reputației, imaginii personale și i-au produs traume psihologice. Prin urmare, petenta susține că aprecierile părții reclamate 2 cu privire la petentă au fost excesive și au avut scopul exclusiv de a o umili pentru „*îndrăzneala impertinentă*” de a „*forma o pasiune toxică*” pentru domnia sa, în opinia acestuia grefierul fiind o ființă inferioară ce nu are dreptul de a iubi o „*zeitate*” precum este judecătorul.

63. Petenta susține că din interpretarea sistematică a art. 2 pct. 5 și a art. 4 din O.G. nr. 137/2000 reiese că, pentru a exista hărțuire, legiuitorul nu impune condiția comparației

unor persoane aflate în situații identice, spre deosebire de discriminarea directă, tocmai pentru că în cazul faptei de hărțuire inegalitatea se prezumă prin simpla apartenență a persoanei hărțuite la o anumită minoritate, or, în opinia petentei este evident că în cazul de față aceasta a fost cunoscută de către superiorii ierarhici ca aparținând minorității oamenilor care suferă de depresie și care sunt marginalizați pentru faptul că ar fi „nebuni”.

64. De asemenea petenta arată că părțile reclamate nu au negat faptul că au făcut presiuni asupra sa și că au amenințat-o cu schimbarea atribuțiilor dacă își va mai lua concediu medical, nu au negat nici faptul că au schimbat-o pe petentă de pe completul 26 cu degrevare parțială, în timpul unui concediu medical de 3 zile, tocmai ca reacție adversă la acest concediu.

65. Petenta susține că probele depuse și invocate de către partea reclamată 2 prin punctul de vedere exprimat nu au relevanță sub aspectul aprecierii unei discriminări, deoarece acțiunea sa de a desena inimioare pe mașina părții reclamate nu a fost negată nici un moment și a fost sancționată și de comisia disciplinară. În continuare petenta susține că respectiva acțiune nu poate să conducă la concluzia că ar fi instabilă psihic și nu poate justifica modul degradant în care partea reclamată a descris-o în referatele supuse analizei, a interpreta astfel niște mesaje sentimentale însemnând stigmatizarea persoanelor îndrăgostite, acestea fiind considerate „nebune” sau „labile psihic”.

66. Petenta susține că pe lângă lezarea demnității sale personale prin afirmații denigratoare, partea reclamată 2 a manifestat o atitudine ostilă față de petentă pe data de 29.11.2019, amenințând-o cu cercetarea disciplinară pentru concediile medicale și luarea de atitudine împotriva manifestărilor hărțuitoare ale părții reclamate 1.

67. Petenta arată că în opinia sa nu poate fi acceptată justificarea părții reclamate 2 cu privire la motivul pentru care a manifestat respectiva atitudine față de dumneaei, mai exact pentru că aceasta a încălcat normele deontologice și a înregistrat deficiențe profesionale, întrucât partea reclamată 2 și-ar fi atins scopul de a o sancționa disciplinar pentru faptele sale și prin limitarea la a descrie faptele efective, fără a face referiri directe și indirecte la starea acesteia de sănătate psihică.

68. Petenta mai precizează că și decizia părții reclamate 2 de a sesiza Casa de Sănătate a Municipiului București cu privire la concediul medical de 3 zile, deși a văzut-o pe petentă bolnavă la serviciu reprezintă o faptă de hărțuire.

69. În ceea ce privește fapta de victimizare comisă de partea reclamată 1, petenta solicită respingerea apărării părții reclamate conform căreia orice greșelă aflat într-o situație comparabilă ar fi suferit aceleași consecințe, întrucât victimizarea, ca formă a discriminării, nu impune compararea a două situații, pentru reținerea acesteia fiind suficientă existența unei acțiuni adverse împotriva persoanei care a sesizat anterior încălcarea egalității de tratament. Ca urmare, întocmirea unui referat la data de 31.01.2020 prin care partea reclamată 1 a solicitat angajatorului aplicarea unei sancțiuni disciplinare petentei pentru faptul că a făcut nenumărate petiții și plângeri la adresa sa reprezintă victimizare. În continuare petenta precizează că apărarea exprimată de partea reclamată 1 referitoare la atribuțiile domniei sale sunt irelevante sub aspectul faptei de victimizare săvârșită de către aceasta întrucât „petițiile” petentei nu au avut ca obiect atribuțiile acesteia, ci hărțuirea sa din cauza concediilor medicale și trasarea de atribuții suplimentare, ulterior propunând chiar și schimbarea petentei de pe completul 26.

Susținerile părții reclamate 1 - grefier șef de Secție civilă C.-V. P.

70. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 4045/07.2020 partea reclamată susține cu titlu preliminar că îndeplinește funcția de grefier la Judecătoria Sectorului 2 București începând cu data de 07.02.1996, în perioada 01.01.2005 - 01.04.2017 fiind numită în funcția de grefier șef Secție civilă, în toată această perioadă neavând conflicte cu ceilalți colegi, cu judecătorii sau cu judecătorii numiți în funcții de conducere. De asemenea partea reclamată arată că, prin Decizia Președintelui Curții de Apel București nr. 587/06.09.2018, începând cu data de 22.08.2018 a fost numită temporar în funcția de conducere de grefier șef Secție civilă, iar începând cu luna septembrie 2018, conform Deciziei Președintelui Judecătoriei Sectorului 2 București nr. 25/03.09.2018, a îndeplinit atât activitatea de grefier de ședință, cât și atribuțiile de grefier șef Secție civilă, inclusiv activitatea de coordonare și control pe secție civilă, fiind grefierul titular pe completul C 38 fără nicio formă de degrevare de la această activitate.

71. Partea reclamată susține că, contrar susținerilor petentei, au existat și în aceste perioade grefieri care nu participau deloc la ședințele de judecată, inclusiv cei care îndeplinesc atribuții la compartimentele: registratură, expediții, BIRP, executări civile, etc.

72. Partea reclamată susține că, în ceea ce privește activitatea de permanență a grefierilor, aceasta a fost realizată prin raportare la volumul de activitate al grefierilor, la încărcătura completurilor de judecată și la perioada concediilor de odihnă, la propunerea grefierilor șefi, factorul decident fiind președintele instanței sau înlocuitorul acestuia, planificarea de permanență a grefierilor fiind activată doar pentru o perioadă scurtă (2 luni - octombrie - noiembrie 2019).

73. Pe fondul plângerii, partea reclamată solicită respingerea acesteia ca neîntemeiată, în cauză neavând loc o încălcare a principiului egalității de tratament.

74. Partea reclamată susține că situația de fapt este expusă pe larg în materialele anexate Referatului privind săvârșirea de către petentă a abaterilor disciplinare prevăzute de art. 84 lit. d) și g) din Legea nr. 567/2004, întocmit de către conducerea instanței.

75. Partea reclamată susține că principiul egalității de tratament nu a fost încălcat, dat fiind că orice alt grefier care s-ar fi aflat în situația petentei ar fi suferit aceleași consecințe legale și profesionale, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 567/2004 și ale actelor de reglementare subsecvente. Sub acest aspect, partea reclamată precizează că, prin Decizia din 04.03.2020 a Comisiei de contestații împotriva evaluării personalului auxiliar constituită la nivelul Judecătoriei sectorului 2 București, contestația petentei împotriva punctajului atribuit la evaluare a fost respinsă ca neîntemeiată, iar prin Decizia Președintelui Curții de Apel București nr. 242/24.03.2020 petenta a fost sancționată disciplinar cu avertisment pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prev. de art. 84, lit. g) din Legea nr. 567/2004 („manifestări care aduc atingere demnității sau probității profesionale”).

76. Partea reclamată a depus înscrisuri sub forma întregului material probator pe care s-au întemeiat acțiunile acesteia, menționând că atât Decizia Comisiei de contestație, cât și Decizia Președintelui Curții de Apel București sunt contestate în instanță de către petentă, cele două procese aflându-se pe rol.

77. Prin adresa înregistrată sub nr. 6312/13.10.2020 partea reclamată 1 a depus **concluzii scrise** prin care a reiterat solicitarea de respingere a petiției ca neîntemeiată, în cauză neavând loc o încălcare a principiului egalității de tratament, în general, și nici sub forma hărțuirii și a victimizării, în special.

78. Partea reclamată a susținut că își menține toate argumentele expuse atât în cuprinsul punctului de vedere înaintat Consiliului, cât și în referatul întocmit, confirmate de probele administrate în cauză.

79. De asemenea partea reclamată a reiterat faptul că decizia schimbării petentei de pe completul de judecată degrevat, C26, a aparținut factorilor decidenți, respectiv președintelui și vicepreședintelui instanței, iar faptul că s-a conformat acestei dispoziții, comunicată verbal, nu reprezintă decât îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, conform fișei postului.

80. Referitor la planificările de permanență din lunile octombrie și noiembrie 2019, partea reclamată menționează faptul că acestea au fost aprobate de președintele instanței, iar petenta a participat, alături de alți grefieri, în calitate de grefier de ședință, la ședințele de judecată ale unui complet care, de asemenea, avea complexitate redusă, respectiv C21.

81. În ceea ce privește Nota de Constatare întocmită de Vicepreședintele Curții de Apel București (care a efectuat cercetarea disciplinară a petiționarei), partea reclamată susține că din cuprinsul acestui act reiese că *„situațiile descrise sunt rezultatul unui concurs de împrejurări, care, deși sunt în mare parte imputate persoanei cercetate, nu pot fi dissociate de factorii care le-au generat, cu referire în mod special la starea de sănătate a persoanei cercetate”* și că manifestările acesteia *„nu pot fi scuzabile în opinia noastră prin prisma apărărilor persoanei cercetate care invocă anumite circumstanțe atenuante ale răspunderii disciplinare, deoarece s-au răsfânt atât asupra îndeplinirii optime a sarcinilor aferente funcției și muncii acesteia, cât și ale persoanei reclamante, fiind de natură să tulbure activitatea profesională a muncii acestora”*.

Sușinerile părții reclamate 2 - vicepreședintele Judecătorei Sectorului 2 – A.-A. P.

82. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 4044/07.07.2020 partea reclamată susține că nu deține calitatea de reclamant în dosarul aflat pe rolul Consiliului, ci pe aceea de pârât sau intimat, fiind persoana împotriva căreia s-a formulat plângerea, art. 20 alin. (6), teza a II-a prevăzând că *„persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament.”*

83. Pe fondul plângerii partea reclamată solicită respingerea acesteia ca neîntemeiată, în cauză neavând loc o încălcare a principiului egalității de tratament.

84. Partea reclamată susține că situația de fapt este expusă pe larg în Referatul privind săvârșirea de către petentă a abaterilor disciplinare prevăzute de art. 84, lit. d) și g) din Legea nr. 567/2004, întocmit de către acesta. În acest sens, partea reclamată precizează că calificativul acordat petentei la evaluare este consecința activității sale profesionale deficitare, iar sancțiunea disciplinară aplicată acesteia este consecința încălcării obligațiilor sale deontologice.

85. Partea reclamată susține că principiul egalității de tratament nu a fost încălcat, dat fiind că orice alt grefier care s-ar fi aflat în situația petentei ar fi suferit aceleași consecințe legale și profesionale, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 567/2004 și ale actelor de reglementare subsecvente. Sub acest aspect, partea reclamată precizează că, prin Decizia din 04.03.2020 a Comisiei de contestații împotriva evaluării personalului auxiliar constituită la nivelul Judecătorei sectorului 2 București, contestația petentei împotriva punctajului atribuit la evaluare a fost respinsă ca neîntemeiată, iar prin Decizia Președintelui Curții de Apel București nr. 242/24.03.2020 petenta a fost sancționată disciplinar cu avertisment

pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 84 lit. g) din Legea nr. 567/2004 (*„manifestări care aduc atingere demnității sau probității profesionale”*).

86. În final partea reclamată a solicitat citarea sa în continuare la locul de muncă, nedorind să ofere alte date de contact care să ajungă la cunoștința petentei și astfel să fie agasat în continuare cu mesaje sau alte acțiuni nesolicitate și nedorite.

87. Partea reclamată a depus înscrisuri constând în întregul material probator pe care s-au întemeiat acțiunile sale, cu mențiunea că, în prezent, atât Decizia Comisiei de contestații, cât și Decizia Președintelui Curții de Apel București sunt contestate în instanță de către petentă, cele două procese aflându-se pe rol.

88. Prin adresa înregistrată sub nr. 6311/13.10.2020 partea reclamată 2 a depus concluzii scrise prin care a solicitat respingerea petiției ca neîntemeiată, în cauză neavând loc o încălcare a principiului egalității de tratament, în general, și nici o hărțuire prin supunere la un tratament degradant, în special.

89. Partea reclamată precizează că își menține toate argumentele expuse atât în cuprinsul punctului de vedere înaintat Consiliului, cât și în referatele disciplinare întocmite de către acesta și care sunt confirmate de probele administrate în cauză.

90. În ceea ce privește Nota de Constatare întocmită de către Vicepreședintele Curții de Apel București care a efectuat cercetarea disciplinară a petiționarei, partea reclamată precizează că din cuprinsul acestui act nu reiese sub nicio formă că judecătorul a constatat că sesizările disciplinare nu au nici un fundament sau că sunt făcute cu rea-credință, ci, din contră, s-a reținut că *„situațiile descrise sunt rezultatul unui concurs de împrejurări, care, deși sunt în mare parte imputate persoanei cercetate, nu pot fi disociate de factorii care le-au generat, cu referire în mod special la starea de sănătate a persoanei cercetate, dar și a situației tensionate de la locul de muncă [...]”* și că manifestările petiționarei *„nu pot fi tolerate în relația dintre grefieri și judecători la locul de muncă”,* iar *„respectivele mesaje, alături de alte manifestări comportamentale inadecvate prestigiului profesiei de grefier, denotă faptul că persoana cercetată a da dovadă de lipsă de maturitate, de autocenzură, de responsabilitate”*.

91. Totodată, partea reclamată precizează că nu dorește să fie citat la altă adresă, astfel cum a indicat petiționara, iar faptul că petenta cunoaște astfel de detalii despre locul unde își desfășoară activitatea denotă faptul că temerile sale exprimate în cuprinsul punctului de vedere sunt întemeiate.

III. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

92. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

➤ **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată**

• art. 2 alin.1: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

- art. 1 alin.5: „Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”.

- art. 2 alin.7: „Constituie victimizare și se sancționează contravențional orice tratament advers, venit ca reacție la o plângere sau acțiune în justiție cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării”.

- art. 15: ”Constituie contravenție, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia” .

- art. 20 alin.6: ”Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice”.

- **Constituția României**, revizuită;

- art. 16 alin.1 “Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”

- art. 38 alin.1 "Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei și alegerea locului de muncă sunt libere."

- **Legea nr. 567/2004** privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, cu modificările și completările ulterioare;

- **Regulamentul de ordine interioară a instanțelor judecătorești adoptat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1375/2015.**

- **Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale**

- art. 14 - Interzicerea discriminării: “Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasa, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice alta situație.”

- **Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale**

- art. 6 pct. 1 "Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul la muncă ce cuprinde dreptul pe care îl are orice persoană de a obține posibilitatea să-și câștige existența printr-o muncă liber aleasă sau acceptată și vor lua măsuri potrivite pentru garantarea acestui drept."

- **Directiva 2000/78/CE din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă**

- art. 1 - Obiectivul: „Prezenta directivă are ca obiectiv stabilirea unui cadru general de combatere a discriminării pe motive de apartenență religioasă sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, în vederea punerii în aplicare, în statele membre, a principiului egalității de tratament.”

- art 2 - Conceptul de discriminare, alin. 3: “Hărțuirea este considerată o formă de discriminare, în sensul alineatului (1), atunci când se manifestă un comportament indezirabil legat de unul din motivele prevăzute la articolul 1, care are ca obiectiv sau ca

efect lezarea demnității unei persoane și crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau ofensator. În acest context, noțiunea de hărțuire poate fi definită în conformitate cu legislațiile și practicile naționale ale statelor membre.”

IV. Principiile de analiză

93. Potrivit art. 2 alin.1 din O.G.137/2000 republicată, pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile;
- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege.

94. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă.”*

95. În practica jurisdicțională a Curții Constituționale s-a statuat în mod constant că principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice nu presupune uniformitate ci, dimpotrivă, soluții diferite pentru situații diferite. Principiul egalității impune, de aceea, un tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite, în caz contrar el presupunând un drept la diferențiere (Decizia nr. 6/1996, publicată în M. Of. nr. 23/1996).

96. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie criteriul interzis de legiuitorul național prin art. 2 alin 1, textul de lege prezentând sub forma unei enumerări cu caracter determinat criteriul de *„rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată”*; caracterul neexhaustiv al enumerării este dat de însăși sintagma *„sau orice alt criteriu”* alăturată criteriilor exprese, sintagmă care oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, dar care este materializat ca fapt determinant în săvârșirea unei fapte de discriminare. În ipoteza în care criteriul invocat ar putea fi încadrat în categoria *“orice alt criteriu”*, acesta trebuie să reprezinte o caracteristică specifică a persoanei care se consideră discriminată, caracteristică care să aibă un caracter inalterabil (*ex. gen, culoarea pielii, vârsta, dizabilitatea, boală cronică etc.*) și deci care nu poate fi schimbată prin voința individului, sau care să aibă un caracter identitar, care să fie parte a identității individului (*ex. religie, convingeri, etc.*), într-un mod similar criteriilor protejate de lege. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definit în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind

însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării.

97. Discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratament diferențiat) și impun a analiza un criteriu interzis invocat de petent, care constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

98. De asemenea, o faptă poate fi considerată faptă de discriminare dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

99. **Hărțuirea** reprezintă o formă de discriminare, introdusă de legiuitorul român în procesul de transpunere a prevederilor *Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000* și a prevederilor *Directivei Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L303 din 2 decembrie 2000*.

100. În materia legislației nediscriminare, astfel cum este transpus aquis-ul comunitaire, pentru a ne găsi în situația unei fapte de hărțuire este necesară întrunirea cumulativă a elementelor constitutive acesteia.

Astfel, **hărțuirea** reprezintă:

- ✓ manifestarea oricărui comportament,
- ✓ pe baza unuia dintre criteriile prevăzute de lege,
- ✓ care „duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”.

101. Sintagma „orice comportament” denotă intenția legiuitorului de a cuprinde o arie largă de comportamente, și nu una restrictivă, ceea ce permite reținerea unor calificări diferite în practică, și care pot să varieze de la caz la caz, circumscrise sub forma unor afirmații exprimate prin cuvinte, verbal sau în scris, gesturi, acte sau fapte etc. Acest element constitutiv al hărțuirii permite reținerea acelor comportamente care, chiar dacă nu au fost săvârșite cu intenție, produc efectul de realizare al unui cadru definit ca „*intimidant, ostil, degradant ori ofensiv*”. Este de subliniat că discriminarea nu se manifestă doar sub forma unor practici, ci și sub forma comportamentelor care creează un impact asupra mediului în general, variind de la violență fizică la remarci sau afirmații cu caracter rasist, sexist, xenofob etc., până la ostracizare generală. Această formă de discriminare aduce atingere demnității sub aspect psihic și emoțional persoanelor aparținând unei minorități sau alteia. Mobilul sau cauza comportamentului este determinat de un criteriu inerent, care este în mod expres prevăzut de legiuitor, într-o listă neexhaustivă, însă oricare din aceste criterii circumstanțiate la situația particulară a persoanei care se consideră discriminată trebuie să fi constituit mobilul determinant în aplicarea tratamentului diferit în speță. În cazul hărțuirii, raportul de cauzalitate între criteriul invocat și fapta sesizată este direct, iar acest aspect rezultă din însăși prevederile art. 2 alin. 5 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

102. ¹ Interpretarea noțiunii de „hărțuire” poate fi găsită în jurisprudența Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene (TFP)², responsabil pentru soluționarea litigiilor care implică funcția publică a Uniunii Europene în primă instanță. TFP a explicat că, **pentru ca un comportament să fie considerat hărțuire, acesta trebuie să fie perceput ca excesiv și criticabil pentru un observator rezonabil de sensibilitate normală aflat într-o situație identică.** De asemenea, referindu-se la definiția „hărțuirii” prevăzută în Directiva privind egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă (2000/78/CE), TFP a subliniat că din condiția „are ca obiectiv sau ca efect lezarea demnității unei persoane” rezultă că hărțuitorul nu trebuie să aibă intenția de a discredita victima sau de a afecta în mod deliberat condițiile de muncă ale acesteia. Este suficient ca astfel de comportamente condamnabile, cu condiția să fie comise intenționat, să fi dus în mod obiectiv la astfel de consecințe. TFP a susținut că evaluarea performanței unui funcționar de către un supraveghetor, chiar dacă este critică, nu poate fi calificată ca hărțuire în sine. Observațiile negative adresate unui membru al personalului nu aduc atingere personalității, demnității sau integrității sale, dacă sunt formulate în termeni măsurați și nu se bazează pe afirmații incorecte și lipsite de orice legătură cu fapte obiective. TFP a susținut, de asemenea, că refuzul concediului de odihnă anual pentru a asigura buna funcționare a serviciului nu poate fi considerat, ca atare, o manifestare a hărțuirii psihologice. (pag. 71) (...) În conformitate cu definiția hărțuirii, nu este nevoie de un termen de comparație pentru a demonstra un astfel de comportament. Acest lucru reflectă, în esență, faptul că hărțuirea este greșită din cauza formei pe care o îmbracă (abuz verbal, nonverbal, fizic) și a efectului potențial pe care l-ar putea avea (încălcarea demnității umane). (pag. 72)”

103. În cauza S.Coleman v. Attridge Law, Steve Law și în cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryin NV, Curtea Europeană de Justiție a statuat că aceleași reguli privind sarcina probei se aplică și hărțuirii, de vreme ce aceasta reprezintă o formă de discriminare. Curtea Europeană de Justiție a arătat că, potrivit principiului inversării sarcinii probei, revine reclamantului sarcina de a stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe pe baza unuia dintre criteriile interzise (*n.n. în cauza Coleman o discriminare pe criteriul de dizabilitate, în cauza Centrum o discriminare pe criteriu de origine rasială sau etnică*). Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină părților din acțiunea principală, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, părțile menționate ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise (a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S. Coleman, ECJ, C-303/06, hotărârea din 17 iulie 2008, cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryin NV, C-54/07, hotărârea din 10 iulie 2008).

¹ Manual de drept european privind nediscriminarea, ediția 2018

https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-handbook-non-discrimination-law-2018_ro.pdf

² Civil Service Tribunal a fost o instanță specializată din cadrul Curții de Justiție a Uniunii Europene. A fost înființată la 2 decembrie 2005. A încetat să mai existe la 1 septembrie 2016

104. Victimizarea, asemănător hărțuirii, reprezintă o formă de discriminare, introdusă de legiuitorul român în procesul de transpunere a prevederilor Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000, și prevederile Directivei Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L303 din 2 decembrie 2000.

105. Astfel se poate considera victimizare:

- existența unei *plângeri sau acțiuni în justiție cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării;*
- orice *tratament advers* venit ca o reacție la demersul victimei.

106. Raportat la prevederile art. 2 alin.7 din O.G. nr.137/2000, republicată, fapta de victimizare se circumstanțiază într-un tratament advers care poate îmbrăca diferite forme. Formularea textului cuprinde sintagma „*tratament advers*” aplicat unei persoane, însă textul art. 2 alin. 7 nu definește expresis verbis tratamentul advers. Sintagma „*orice tratament*” denotă intenția legiuitorului de a cuprinde o arie largă de comportamente, și nu una restrictivă, ceea ce permite reținerea unor calificări diferite în practică, care să varieze de la caz la caz, circumscrise însă caracterului advers sau contrar. În acest sens trebuie luați în considerare mai mulți factori, împreună sau separat: contextul în care s-au produs faptele incriminate, durata „tratamentului” aplicat, efectele și consecințele sale asupra persoanei care le-a suferit etc. Mobilul sau cauza tratamentului advers este determinat de introducerea unei plângeri, sesizări sau acțiuni în justiție. Astfel, actul care determină săvârșirea faptei de victimizare este inițierea unei proceduri administrative sau judiciare, prin introducerea unei plângeri, respectiv prin formularea unei acțiuni în justiție, ceea ce presupune existența unei legături de cauzalitate în lipsa căreia nu se poate reține victimizarea. Inițierea procedurii administrative sau judiciare prin introducerea unei plângeri respectiv a unei acțiuni în justiție este condiționată de invocarea încălcării principiului tratamentului egal și al nediscriminării. Acest element constitutiv al victimizării presupune ca plângerea sau acțiunea în justiție care a determinat tratamentul advers să fi avut ca obiect încălcarea principiului egalității, respectiv al nediscriminării. Lipsa invocării principiului egalității și nediscriminării determină imposibilitatea reținerii faptei de victimizare. Manifestarea comportamentului contrar sau advers împotriva părții inițiatoare, care se poate materializa fie într-o singură acțiune ulterioară sau mai multe acțiuni concomitente îndreptate împotriva acestuia, este determinată, în cazul victimizării, de invocarea prealabilă în cadrul procedurilor administrative sau judiciare a încălcării anterioare a principiului egalității și nediscriminării.

107. Potrivit art. 11 din Directiva Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea tratamentului egal privind ocuparea forței de muncă și condiții de muncă potrivit cărora <<*Statele membre introduc în sistemul lor juridic intern măsurile necesare pentru protecția lucrătorilor împotriva concedierii sau a oricărui alt tratament defavorabil din partea angajatorului aplicat ca reacție la o reclamație formulată la nivel de întreprindere sau la o acțiune în justiție vizând respectarea principiului „egalități”*>>.

V. Aplicarea principiilor la spetă. Motivele de fapt și de drept

108. În fapt, Colegiul director reține că petenta – grefier de ședință cu studii superioare juridice la Judecătoria Sectorului 2 București reclamă fapte de discriminare (*hărțuire*) pe criteriul boală (cronică necontagioasă) și criteriul socio-profesional, discriminarea manifestându-se printr-o serie de acțiuni prin care a fost creat un cadru ostil la locul de muncă; de asemenea, Colegiul director reține că petenta reclamă o faptă de discriminare (*victimizare*) manifestată prin întocmirea unui referat cu propunere de cercetare disciplinară, referat intervenit ca reacție la cererile/sesizările adresate conducerii instanței privind activitatea profesională a grefierii șef de secție civilă. Colegiul director reține că în opinia petentei hărțuirea sa (prin intimidări, presiuni și jigniri menite să o determine să plece de la respectiva instanța prin demisie/transfer/detașare) de către grefiera șef a Secției civile din perioada iulie 2019-ianuarie 2020 a fost determinată de exercitarea dreptului său la îngrijiri medicale, prin luarea de concedii medicale; de asemenea, în opinia petentei hărțuirea sa și încălcarea dreptului la demnitate prin utilizarea unui limbaj denigrator în referatul înaintat Judecătoria Sectorului 2 de către judecătorul Completului 26 din luna ianuarie 2020 a fost determinată de starea sa de sănătate, dar și de inferioritatea statutului socio-profesional, judecător față de grefier.

109. În drept, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură obiectul sesizării este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, potrivit atribuțiilor și domeniului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Astfel, Colegiul director a analizat petiția având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare.

110. Colegiul reține că petenta invocă vătămarea drepturilor sale în legătură cu raporturile de muncă, în speță mutarea de la un complet la altul, întocmirea unor referate cu privire la conduita profesională, depunerea la evaluarea activității profesionale anuale, depunerea la acordarea calificativului de la evaluarea a performanțelor profesionale individuale, cercetarea disciplinară.

111. În legătură cu faptele sesizate, din înscrisurile depuse la dosarul cauzei Colegiul director reține următoarele:

- prin cererea datată în data de 18.10.2019 petenta a solicitat aprobarea unui număr de 13 zile de concediu fără plată în vederea pregătirii pentru susținerea concursului de admitere la INM în sesiunea din noiembrie 2019, cerere care a fost aprobată parțial, doar pentru un număr de 5 zile, ulterior petenta beneficiind de concediu medical în unele din zilele în care anterior ceruse concediu de odihnă fără plată; prin Adresa nr. 816/J/31.10.2019 adresată Casei de Asigurări de Sănătate angajatorul a contestat 3 zile din concediu medical pentru perioada 30.10-01.11.2019 acordat petentei;
- în data de 26.11.2019 conducerea Judecătoria Sectorului 2 a decis mutarea petentei de la Completul 26 la Completul 38;
- în data de 25.11.2019, 09.01.2020 și 13.01.2020 petenta a formulat cereri către președintele Judecătoria Sectorului 2 cu privire la motivul înlocuirii sale de pe Completul 26, precum și cu privire la alte acțiuni ale grefierii șef a secției civile la adresa sa prin care s-ar fi încălcat Codului deontologic;
- în data de 31.01.2020 grefiera șef a Secției civile din cadrul Judecătoria Sectorului 2 București a întocmit un referat, prin care a solicitat conducerii instanței cercetarea disciplinară petentei pentru încălcarea Codului deontologic al personalului auxiliar de

specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea cu privire la pretense atitudini ireverențioase pe care le-ar fi manifestat față de aceasta;

- în data de 31.01.2020 judecătorul completului 26 a întocmit un referat (completat prin adresa din 31.01.2020) la adresa petentei pentru abateri disciplinare și încălcarea Codului deontologic al personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, prin care a solicitat sancționarea disciplinară prin excluderea din profesia de grefier pentru a se apăra prestigiul profesiei de grefier și pentru a preveni săvârșirea altor fapte de acest gen de către alți grefieri;

- în data de 06.02.2020 judecătorul Completului 26 a completat Fișa de evaluare a activității profesionale anuale desfășurate de către personalul auxiliar (2019) pentru petentă, notând-o pe aceasta cu nota 2 la toate criteriile de performanțe; împotriva deciziei comisiei de contestații petenta și-a exercitat dreptul la contestație, atât în fața Comisiei de Contestații împotriva evaluării personalului auxiliare din cadrul Judecătoriei Sectorului 2 București cât și în instanța de judecată;

- în data de 18.02.2020 președintele Judecătoriei Sectorului 2 a completat Fișa de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale personalului auxiliar de specialitate/personalului conex care ocupă posturi de execuție pentru petentă, calificativul anual acordat fiind B (corespunzător notei 3,75);

- prin Decizia nr. 174 din data de 27.02.2020 a președintelui Curții de Apel București petenta a fost detașată la Judecătoria Sectorului 4 pe o perioadă de 1 an, începând cu data de 02.03.2020;

- prin Decizia nr. 242 din 24.03.2020 a Curții de Apel București petenta a fost sancționată disciplinar cu Avertisment, în baza dispozițiilor art. 85 alin 1 lit a) din Legea nr. 567/2007 pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 84 lit. g), respectiv pentru manifestări care aduc atingere demnității sau probității profesionale; împotriva sancțiunii disciplinare petenta și-a exercitat dreptul la contestație în instanța de judecată (Tribunalul Municipiului București, Secția a VIII-a, Conflicte de Muncă și Asigurări Sociale).

112. Colegiul reiterează faptul că, sub aspectul întregului complex de împrejurări invocat, se impută existența unor fapte de discriminare sub forma unor hărțuiri săvârșite în raporturile de serviciu, potrivit art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată indicându-se faptul că aceste fapte au ca motiv starea de boală și statutul socio-profesional al petentei.

113. În ceea ce privește fapta de victimizare imputată în cauză și constând în referatul întocmit la data de 31.01.2020 de către grefiera șef Secție civilă, Colegiul director constată că nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor constitutive ale victimizării care s-au circumstanțiat ori au luat naștere ca urmare a plângerilor adresate de petentă forurilor superioare, nefiind îndeplinită nici condiția existenței unui tratament advers și nici a legăturii de cauzalitate între tratamentul advers invocat și plângeri prin care se invocă încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării. În acest sens Colegiul director reține că singura sesizare în care este precizată hărțuirea psihologică a petentei este sesizarea din data de 24.11.2019, înaintată Președintelui Judecătoriei Sectorului 2, în celelalte sesizări nefiind invocată nerespectarea principiului nediscriminării, nefiind astfel susceptibile de a constitui mobilul unei fapte de discriminare.

114. În primul rând Colegiul director apreciază că întocmirea referatului din data de 31.01.2020 este justificat în contextul în care va fi descris mai jos, în analizarea celei de-a doua faptă de discriminare imputată părții reclamate 1.

115. În al doilea rând Colegiul director apreciază că în situația de față nu se poate reține faptul că mobilul întocmirii referatului din data de 31.01.2020 de către grefiera șef Secție civilă împotriva petentei a fost reprezentat de cererea/sesizarea din data de 24.11.2019 întocmită de petentă, din următoarele motive:

- din conținutul referatului întocmit la data de 31.01.2020 rezultă că solicitarea grefierei șef Secție civilă de a fi apreciată conduita petentei de către angajator a avut în vedere numeroase argumente cu privire la un așa-zis comportament nedeontologic al petentei, nicidecum doar formularea unor sesizări împotriva sa;
- în ceea ce privește solicitarea părții reclamate de a se analiza de către conducerea Judecătoria Sectorului 2 conduita petentei constând în formularea cu rea credință a unor plângeri la adresa sa, se constată faptul că partea reclamată se afla în dreptul său de a considera că acuzațiile împotriva sa au fost nefondate și de natură a-i aduce atingere probității sale profesionale având în vedere că în urma cercetării de către angajator a sesizării petentei din data de 24.11.2019 nu a fost reținut în sarcina părții reclamate vreun comportament care să angajeze răspunderea disciplinară a acesteia conform Codului deontologic al personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea;
- până la momentul referatului din data de 31.01.2020 petenta a mai înaintat sesizări împotriva grefierei șef Secție civilă, situație în care nu se poate constata că referatul a venit la reacție la sesizarea din data de 24.11.2019.

116. În ceea ce privește hărțuirea petentei de către grefiera șef a Secției civile, Colegiul director apreciază că, referitor la multitudinea de fapte imputate în cauză părții reclamate sub forma unor presiuni, intimidări sau jigniri, nu se poate reține la dosar niciun mijloc de probă ce ar permite constatarea unor acțiuni de intimidare sau afirmații de natura jignirilor, care, de plano, pot fi interpretate ca aducând atingere demnității personale și fiind de natură a crea un cadru intimidant și degradant. De asemenea, Colegiul director reține că împrejurările sesizate de petentă în sesizarea formulată nu pot reprezenta acte de oprimare a persoanei în contextul conflictului generat și menținut de ambele părți, prin formulare de sesizări reciproce către autorități competente pentru efectuare de verificări pentru săvârșirea de abateri disciplinare, demonstrând atitudinea de vădita nemulțumire reciprocă cu privire la activitatea celeilalte părți. Astfel, prin raportare la Decizia ICCJ nr. 722/2018 din data de 22 Februarie 2018³, constatând că petenta nu a depus dovezi cu privire la acuzațiile aduse părții reclamate, rămâne în sarcina Colegiul director să analizeze dacă mutarea petentei de pe Completul de judecată 26 reprezintă o faptă de hărțuire pe criteriul boală/stare de boală/stare de sănătate.

117. În contextul analizat, Colegiul director apreciază că între părți au existat nemulțumiri legate de exercitarea atribuțiilor de serviciu, nemulțumiri care au declanșat plângeri din partea ambelor părți, în final situația escaladând la nivelul unui conflict de

³ *{Dispozițiile art. 20 din O.G. nr. 137/2000, care reglementează sarcina probei în această materie, nu înlătură obligația petentei de a administra probele necesare și utile a forma convingerea existenței unui tratament discriminatoriu, care să fie influențat de un criteriu determinat sau determinabil, care să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării unui drept. Numai constatarea celor trei condiții duce la nașterea prezumției că diferențierea de tratament nu este justificată obiectiv de un scop legitim, revenind autorului tratamentului sarcina de a face proba contrară în această privință. În alte cuvinte, dovada unui tratament diferențiat nu exonerează de la probațiune și nu face să se prezume existența unui criteriu în raport de care două persoane sunt tratate diferit.}*

muncă. Din conținutul Deciziei nr. 242/2020⁴ a Președintelui Curții de Apel București reiese că petenta avea o relație tensionată cu partea reclamată la locul de muncă, tensiunile agravându-se ca urmare a deciziei angajatorului de a o muta pe petentă de pe Completul 26, decizie pe care aceasta din urmă i-a atribuit-o grefierii șef și pentru care a demarat acțiuni pentru a o trage la răspundere.

118. Colegiul director reiterează faptul că este relevant, din punctul de vedere al hărțuirii ca formă de discriminare, a stabili dacă un comportament imputat duce la crearea unui cadru intimidant, ostil ori ofensiv pe baza un criteriu enumerat de legiuitor în art. 2 alin. 5 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Așa cum a statuat și Curtea Europeană de Justiție, regulile privind sarcina probei în cazul hărțuirii presupun evidențierea unor prezumții prima facie, ceea ce în practică echivalează cu indicarea elementelor constitutive ale unei fapte de discriminare.

119. Din ansamblul mijloacelor de probă și a înscrisurilor depuse de părți la dosarul cauzei, Colegiul director constată că decizia de mutare a petentei de pe Completul 26 a fost luată de către Președintele Judecătorei Sectorului 2, în baza atribuțiilor manageriale ale acestuia, în conformitate cu art. 13 alin. 1⁵ din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, adoptat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1375/2015. În continuare Colegiul director reține că, potrivit referatului din data de 30.01.2020, într-adevăr grefiera șef a Secției civile i-a adus la cunoștință petentei propunerea sa de a o înlocui de pe ședința de judecată și repartizarea sa la unul din compartimentele instanței, ca urmare a nemulțumirii colectivului de grefieri cu privire la încărcarea grefierilor de permanență cu ședințele de judecată la care petenta lipsea. Cu toate acestea, decizia mutării petentei de pe un complet pe altul a revenit angajatorului, decizie asupra căreia nu s-a revenit nici după discuția petentei cu președintele Tribunalului București (discuție despre care se face vorbire în Decizia nr. 242/2020 a Președintelui Curții de Apel București⁶) sau după înaintarea unei cereri scrise către conducerea judecătorei angajatoare prin care s-a solicitat prezentarea motivelor schimbării din funcția de grefier al Completului 26. În plus, din înscrisurile depuse la dosarul cauzei nu reiese faptul că motivul mutării de pe Completul 26 a avut legătură cu absențele petentei de la locul de muncă, sau, astfel cum opinează petenta, cu concediile medicale ale acesteia, din desfășurarea ulterioară a evenimentelor născându-se inclusiv premisa că activitatea Completului 26 era perturbată de atitudinea petentei în legătură cu judecătorul completului, atitudine determinată (astfel cum petenta de altfel și recunoaște) de sentimentele acesteia față partea reclamată 2. Mai mult decât atât, Colegiul director reține că acțiunea imputată pune în

⁴ “Trebuie menționat că la toate acestea s-a adăugat faptul că **persoana** care i-a luat locul pe completul C26 a fost chiar doamna grefier P cu care persoana cercetată avea o relație tensionată, de conflict și neînțelegeri”

⁵ Art. 13 alin (1) “Președintele judecătorei exercită atribuțiile manageriale în vederea organizării eficiente a activității acesteia, precum și atribuții de administrare a instanței. În acest scop, președintele exercită, la nivelul judecătorei și în limitele funcției sale, atribuțiile prevăzute la art. 7 alin. (1) lit. a)-i), k), l) și p)-t), precum și la art. 9 alin. (1) lit. a).”

⁶ “Măsura schimbării doamnei grefier Ioaneș a fost dispusă de către conducerea instanței în perioada în care aceasta s-a aflat în concediul medical. La întoarcere în activitate, aflând de această schimbare, (...) vestea schimbării de pe completul al cărui titular era domnul Judecător PAA a generat un val de emoții și de reacții contradictorii și necontrolate, pe un fond instabil, care nu au putut fi stopate decât urmare a unei discuții cu președintele Tribunalului București, în urma căreia a înțeles că trebuie să se conformeze noilor dispoziții ale conducerii Judecătorei Sectorului 2 București, instanță în care își desfășura activitatea.”

discuție drepturile petentei în calitatea sa de angajat, Colegiul director nefiind îndrăguit a cenzura justificarea drepturilor subiective ale petentei în legătură cu raporturile de muncă, întrucât ar presupune soluționarea unui conflict de muncă. Or, judecarea conflictelor de muncă este de competența exclusivă a instanțelor judecătorești, stabilite conform Codului de procedura civilă.

120. Având în vedere cele mai sus menționate, Colegiul director apreciază că decizia mutării petentei de pe Completul C26 a fost justificată în contextul existent, fiind o măsură luată de angajator și care nu poate fi atribuită unilateral grefierii șef a Secției civile, motiv pentru care nu reprezintă o faptă de hărțuire, nefiind vorba despre un comportament al părții reclamate care să conducă la crearea unui cadru intimidant, ostil ori ofensiv pe baza un criteriu protejat de lege.

121. În ceea ce privește hărțuirea petentei de către judecătorul Completului 26, Colegiul director reține că petenta indică pe de o parte caracterul hărțuitor al referatului întocmit de către partea reclamată în data de 30.01.2020, iar pe de altă parte indică o serie acțiuni ale părții reclamate prin care s-ar fi creat un cadru ostil/degradant, acțiuni constând în depunerea la evaluarea activității profesionale anuale și la evaluarea a performanțelor profesionale individuale, precum și solicitarea cercetării disciplinare pentru abateri disciplinare și încălcarea Codului deontologic de către petentă.

122. Raportat la obiectul sesizării, Colegiul reține că plângerea petentei se fundamentează, în mod esențial, pe tratamentul aplicat la situația sa particulară, considerând că acțiunile imputate își au izvorul în voința subiectivă a părții reclamate de a o trata pe petentă cu superioritate, ca urmare a unei condiții socio-profesionale inferioară a acesteia. Pornind de la premisa acestor susțineri, rezultă în cauză că tratamentul diferit ar fi fost indus de condiția sa socio-profesională, oarecum inferioară față de a părții reclamate. Luând act de susținerile părților și de înscrisurile aflate la dosar, Colegiul director reține că fundamentarea tratamentului diferențiat, în prezentul caz, nu pornește de la premisa susmenționată, din materialul probatoriu nereieșind vreo convingere a părții reclamate cu privire la meseria de grefier în sensul celei indicate de petentă. Mai mult decât atât, din conținutul referatului întocmit rezultă opinia părții reclamate potrivit căreia profesia de grefier implică anumite rigori deontologice cu privire la comportament și atitudine, rigori care concură în scopul păstrării prestigiului profesiei; în acest sens partea reclamată susține că *“Grefierii trebuie să fie persoanele care asigură activitatea administrativă a instanței pe care se fundamentează activitatea judecătorilor, devenind astfel veritabili auxiliari ai actului de judecată, în lipsa cărora acesta nu este cu putință; în aceste condiții, grefierii trebuie să se ridice la același grad de conduită care le este solicitat judecătorilor.”*

123. Astfel, Colegiul director constată că între criteriul invocat de către petentă și fapta imputată constând în afirmații defăimătoare nu se poate reține un raport de cauzalitate; ca urmare, Colegiul director constată că, deși petenta invocă anumite afirmații ale părții reclamate care i-ar leza dreptul la demnitate, totuși din probatoriul depus la dosarul cauzei nu se poate stabili că motivul presupusului comportament discriminatoriu este statutul socio-profesional al petentei, sau, astfel cum opinează petenta, convingerea părții reclamate privind inferioritatea statutului profesiei de grefier. Aceste aspecte indică faptul că statutul petentei nu ar fi interferat sau suprapus cu motivele ce au stat la baza modului de redactare a referatului supus prezentei analize. De altfel, Colegiul director apreciază că nici între criteriul boală/stare de sănătate (criteriu invocat în mod ocazional în

unele susțineri ale petentei cu privire la motivul denigrării acesteia prin afirmațiile făcute în referat) faptele imputate părții reclamate 2 nu se poate reține o legătură de cauzalitate.

124. Or, astfel cum a statuat și Înalta Curte de Casație și Justiție „O.G. nr. 137/2000 analizează fapte de discriminare care prin criteriile mai sus anunțate (n.n. art. 2 alin.1) se diferențiază de fapte care sunt de natură să producă aceleași consecințe, dar intră sub incidența altor acte normative”⁷.

125. În continuare Colegiul director apreciază că susținerile contradictorii ale părților sunt legate de aspecte de legalitate, respectiv de chestiuni corelative îndeplinirii atribuțiilor de serviciu. Din nou Colegiul observă că faptele invocate în cauză, care pun în discuție justificarea drepturilor subiective ale petentei, sunt corelative, în primul rând, exercitării raporturilor de serviciu și sine qua non legat atât de calitatea deținută de partea reclamată (superiorul petentei), cât și de cea deținută de petentă (subordonata părții reclamate). Astfel, în esență, măsurile adoptate de partea reclamată se plasează indisolubil în legătură cu raporturile de serviciu existente între părți și au ca izvor îndeplinirea necorespunzătoare ori defectuoasă a atribuțiilor de serviciu, poziționările părților în raport de situația de fapt vizând esențialmente caracterul actelor dispuse, contestate de petentă și valorificate în fața instanțelor de judecată. Astfel, Colegiul director apreciază că între părți au existat conflicte de natură juridică deduse soluționării forurilor superioare ori instanțelor de judecată în legătură cu actele adoptate, parte din diferende fiind soluționate, iar altele sunt în curs de soluționare. De altfel, din soluțiile depuse la dosarul cauzei nu rezultă atingerea adusă drepturilor subiective ale petentei.

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Cu privire la primul capăt de cerere, fapta sesizată nu reprezintă faptă de victimizare, conform prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată; nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare.
2. Cu privire al doilea capăt de cerere, fapta sesizată nu reprezintă faptă de hărțuire, conform prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată; nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de hărțuire, iar măsura mutării de pe completul 26 a fost justificată de complexul de împrejurări existent.
3. Cu privire la al treilea capăt de cerere, fapta sesizată nu reprezintă faptă de hărțuire, conform prevederilor O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată; nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de hărțuire, nu există legătură de cauzalitate între criteriile invocate și fapte.
4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

---

⁷ A se vedea Decizia nr. 1530 din 19 martie 2009, Înalta Curte de Casație și Justiție

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 08.09.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, GRAMA HORIA – Membru(online), HALLER ISTVÁN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 / 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

**Redactată și motivată C.O./S.M.D.
Data redactării: 11.04.2022**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu